

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРИЛГИ
ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
ФИНАНСЫ-ЮРИДИКАЛЫК КОЛЛЕДЖИ

“Сунушталды”
“10.11.2021”
протокол №
ФЮКтүн ОМКнын
төрайымы

Ж.К.Райимбердиева

“Бекитилди”
“10.11.2021”
протокол №
ФЮКтүн директору,
ж.в.к., доцент

Н.Ж.Исаков

БААЛОО
КАРАЖАТТАРЫНЫН
ФОНДУ

(ФжБи ПЦКсынын 080108 “Банк иши” адистигинин мисалында)

Баалоо каражаттарынын фонду

Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) деп окутуунун күтүлүүчү натыйжаларынын жетишкендиктерин жана компетенциялардын калыптанышынын деңгээлин аныктоо үчүн дайындалган методикалык жана текшерүүчү-өлчөөчү материалдардын комплексин айтабыз.

Баалоо каражаттарын билим, билгичтик жана көндүмдөр түрүндө туюндурулган дисциплиналын окутуу натыйжаларынын (ОН) жана берилген компетенциялардын негизинде иштелип чыгат.

Баалоо каражаттарынын фондуна дисциплиналын окутуу натыйжаларын баалоо этаптары жана каражаттары, ошондой эле студенттер үчүн күтүлүүчү натыйжаларга жеткенин же жетпегенин тастыктоого мүмкүндүк берүүчү жекече баалоо каражаттары да кирет.

Баалоо каражаттарынын фондуна төмөнкүлөр кирет:

1. баалоо каражаттарынын паспорту;
2. учурдагы текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери (9-кл. базасындагы 1-курстун студенттери үчүн);
3. аралык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
4. жыйынтык текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери;
5. СӨАИни текшерүү үчүн баалоо каражаттары жана критерийлери.
6. Практикалык ишти баалоонун критерийлери
7. Мамлекеттик экзамандерди тапшырууну баалоонун критерийлери

Баалоо каражаттар фондунан докладдар, рефераттар, төгерек столдор, диспуттар, текшерүү иштери, тестирлөө ж.б. алардын темалары, суроолору, текшерүү иштеринин, тесттердин вариантыны ж.б., ошондой эле билим берүү программасына толук дал келген, берилген ырааттуулуктагы окуу программасынын *ар бир темасы болюнча текшерүүчү суроолор*. Баалоо каражаттары дисциплиналын бардык темалары (болумдөрү) үчүн түзүлөт.

Баалоо каражаттарынын паспорту

Баалоо каражаттарын колдонуу чейрөсү орто кесиптик окуу жайларынын НББПНЫН алкагында кесиптик жана жалпы дисциплиналарын өздөштүргөн студенттердин окуу жетишкендиктерин баалоо үчүн даярдалат. Баалоо каражаттарынын фонду билимди, көндүмдөрдү жана билгичтиki өздөштүрүү жагынан окуу дисциплиналарын өздөштүрүүнүн натыйжаларын текшерүү үчүн арналат:

Студент тиешелүү дисциплиналы окуп үйрөнүү менен, төмөндөгүлөргө ээ болуусу керек:

Билет: тиешелүү дисциплиналын маанисин, манызын, калыптандыруучу компетиенцияларды, негизги закон ченемдүүлүктөрдү, коммандада иштеөнүн негиздерин, кесиптик этиканы, етулүүчү

предметтин же теманын өзгөчөлүгүн, милдеттерди, негизинен алганда, предметтин жашоодогу ролун, аны пайдалануу, теориялык негиздерди турмушта колдонууну билүү ж.б.

Жасай алат: дисциплина жана тема боюнча негизги терминдерди колдоно алат, компетенциялар картасын айырмалай алат, негизги жана жардамчы адабияттар менен иштөөнү жолго сала алат, электрондук китепканы, сайттарды пайдаланууну билет, тема боюнча материалдарды формалаштыруу менен, топторго белүп, схема, диаграмма, таблица, проводка ж.б. жасай алат, документтер менен иштөө, кардарларга кайрылуу этикеттерин үйрөнет. Окутуучу тарабынан етүлгөн темаларды практика менен айкалыштыра алат.

Көндүмгө ээ болот: адистиктерге карай колдонулуучу терминдер менен иштей алат, келечекте жумушка орионшуудагы жана учурдагы укуктук ченемдерди, нормтивдик актыларды ажыратса алат, адистиктерге карай ар түрдүү ишканаларда жүргүзүлүүчү операцияларды, алардын түрлөрүн, структурасын, милдеттерин айырмалай алат. Ар кандай учурларда абалдан кесиптик тактык, профессионалдуулук менен чыгып кете алат, документтер менен иштөөнү, маалыматтарды туура жеткирүүнү, сүйлөө этикеттин калыптандарга алат, ар тараалтуу (экономикалык, укуктук, каржылык) маалыматтар менен камсыз боло алат. Жалпы маданий кайрылуу жолдоруна жана коомдук жерлерде езүн өзү алыш жүрүү зәржелерине ээ болот.

Окутууни натыйжалары (ОН) – бул студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн белгилүү бир компетенцияларды түзгөн билимдердин, билгичтиkerдин жана көндүмдердүн динамикалык жыйындысында туюнтулган жана студенттин/бүтүрүүчүнүн бардык же бир болугүн аяктагандан кийин жөнөмүнүн деңгээлин ачып берүүчү күтүлгөн жана олченүүчү конкреттүү жетишкендиктеринен күтүлүүчү билим берүү программысы.

а) **учурдук текшерүү.** Бул көбүнеше 9-класстын базасында тапшырышкан 1-курстун студенттеринде жүргүзүлөт. Текшерүүнүн бул түрү бир окуу семестринде ар ай саын, б.а. минималдык түрдө 3 жолу алынат. Учурдук текшерүүлөрдүн негизинде жыйынтык баалоо жүргүзүлөт. Учурдук текшерүү текшерүү иш формасында, маселе түрүндө, тест ж.б. түрүндө болуусу мүмкүн;

б) **аралык текшерүү** семестр аягында жүргүзүлөт. Текшерүүнүн бул түрү студенттерди дисциплиналы оздөштүрүү боюнча системалуу өз алдынча иштөөгө шыктандырат жана семестрдин ичинде ар бир студенттин дисциплиналын болумун (темасын) оздөштүрүү даражасын баалоого, предметтин компоненттерин оздөштүрүү түрүндө компетенттүүлүкке, натыйжаларга жетишүүгө мүмкүндүк берет;

в) **жыйынтык текшерүү** окутуунун иш жүзүндөгү натыйжалары менен программада пландаштырылғандардын дал келүү даражасын аныктоого мүмкүндүк берүүчү окугуунун натыйжаларын объективдүү аныктоодон турат. Ал окутуунун ақыркы жыйынтыктарын текшерүүгө, белгилүү бир предметти окуунун натыйжасында алынган билимдердин, билгичтиkerдин жана көндүмдердүн системасын студенттердин оздөштүрүү даражасын аныктоого багытталган.

Баалоо каражаттарынын фондунун максаттары, милдеттери жана коюлуучу таланттары

1. Баалоо каражаттарынын фондун түзүүнүн негизги максаты болуп студенттерди адис болууга даярдоонун сапатын баалоо үчүн материалдарды түзүү жана ишмердүүлүктүн төмөнкү деңгээлдеринде аныкталат:

- дисциплиналы оздөштүрүү деңгээли;
- калыптанган компетенциялардын деңгээли.

- Баалоо каражаттары фондунун милдеттери:
  - Студенттердин окуу ишмердүүлүгүн баалоо;
  - Баалоону реалдуу жана ачык - айкын жүргүзүү.
- Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкү талаптарга жооп берет:
  - тууралыгы – окутуунун максаттарына дал келүүсү;
  - корректтүүлүгү - тактыкты чагылдыруусу;
  - объективдүүлүгү – бирдей мүмкүнчүлүккө ээ болуусу;
  - вариативдүүлүк - параллель варианктардын санынын жетиштүү болушу;
  - актуалдуулугу – окутуунун этаптарына жана дөңгөэлине туура келүүсү;
  - текшерүү ишинин баалоо критерийлеринин так жазылыши;
  - комплекстик баалоо – ар таралтуу баалоо;
  - критерийлердин негизинде баалоо;
  - программалык каражаттарды колдонуу мүмкүнчүлүгү;
  - кесиптик коом тарабынан берилген сын-пикирдин болушу.
- Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) төмөнкүдөй касиеттерге ээ :
  - предметке багытталуусу (предметти үйрөнүүгө тиешеештиги);
  - мазмунунун системалуулугу (теориялык менен практиканын айкалышы);
  - Баалоо каражаттарынын санынын жетиштүүлүгү;
  - Баалоо каражаттарынын сапатынын жогору болушу.

Жаңычыл (инновациялык) педагогикалык технологиялар өз ара байланышта, өз ара көз каранды жана ачык-айкындык, чынчылдык, ак ниеттик, тактык, өз ара жардам көрсөтүү сыйктуу баалуулуктарга багыт берип тарбиялоого жана ар бир окуучунун жеке өзгөчөлүктөрүнө ылайык билим берүү муктаждыктарын камсыз кылууга багытталган белгилүү бир д системаны түзөт.

Баалоо каражаттарынын болжолдуу тизмеги:

№1 – таблица

Доклад	Реферат
Тест менен иштөө	Дебат
Кластер	Оозеки суроо-жооп
Эссе	Чыгармачылык тапшырмалар
Текшерүү иши;	Ролдук оюндар
Дөңгээлдик тапшырмалар	Кейс-маселелер;
Билдириүү	Проект
Дискуссия	Мээгэ чабуул
Топтордо (жупта) иштетүү	Маселе иштөө
Схема, таблица түзүү	Диаграмма түзүү
Талкуу	Алты шляпа оюну
Кейгөйлүү окутуу	Бинардык тест менен иштөө

Экономикалык маселелерди чыгарууну, тесттик материалдарды баалоонун критерийлери (экономика багыттагы адистиктердин мисалында):

4 балл - (максималдык балл) - эгерде студент, бардык берилген суроолорго туура жооп берсе, тесттердин 87% туура тапса, маселени туура чыгаруу менен, бухгалтердик счеттордун жардамында проводка бере алса, кырдаалдык суроолорго так жооп берсе ала алат;

3 балл - студент бардык суроолорго туура жооп берсе, тесттик материалдын 74% дан ашыгына туура жооп берсе, маселени чыгарып, проводка бере алса, тишелүү тема боюнча салаттуу кроссворд жана схема түзө алса алат;

2 балл - студент суроолордун жарымына жооп берсе, тесттик материалдын 61% ашыгына жооп берсе;

1 балл - тесттин суроолорунун 31% ашыгына жооп берсе, маселени толук чыгара албаса, болунгөн убакытта тапшырманы буте албаса коюлат.

Кырдаалдык маселелерди аткаруудагы баалоо критерийлери:

0,8 -0,9 -балл "эн жакшы" - сунушталган кырдаалга комплекстүү баа берүү; дисциплиналар аралык байланыштарды эске алуу менен теориялык материалды билүү, аракеттин тактикасын туура тандоо; практикалык манипуляцияларды ырааттуу, ишенимдүү ишке ашыруу;

0,6-0,8 -балл "жакшы" - сунушталган кырдаалга ар тарааптуу баа берүү, теориялык суроолорго жооп берүүдөгү анча-мынча кыйынчылыктар, дисциплиналар аралык байланыштарды толук ачып бербөө; аракет тактикасын туура тандоо; мугалимдин кошумча комментарийлери менен теориялык суроолордун негиздемеси; практикалык манипуляцияларды ырааттуу, ишенимдүү ишке ашыруу;

0,3 -0,5 балл "канааттандыраарлык" - сунушталган кырдаалга комплекстүү баа берүүдөгү кыйынчылыктар; мугалимден жетектөөчү суроолорду талап кылган толук эмес жооп; кырдаалга ылайык иш-аракет тактикасын тандоо мугалимдин жетектөөчү суроолору, манипуляцияларды туура ырааттуу, бирок анык эмес аткаруу менен мүмкүн болот;

0-0,2 балл "канааттандыраарлык эмес" - кырдаалды туура эмес баалоо; туура эмес тандалган аракет тактикасы.

МИСАЛДАРДЫ (МАСЕЛЕЛЕРДИ) БААЛОО КРИТЕРИЙИ

- Маселенин 87- 100 пайызын туура жана так аткарса, анда 5 деген балл ала алат;
- Маселенин 74- 86 пайызын туура жана так аткарса, анда 4 деген балл ала алат;
- Маселенин 61- 73 пайызын туура жана так аткарса, анда 3 деген балл алат;
- Маселенин 61 пайызынан төмөн аткарса, анда 2 деген балл коюлат.

УЧУРДУК ТЕКШЕРҮҮНҮН ЖЫЙЫНТЫГЫН БААЛООНУН КРИТЕРИЙЛЕРИ:

Тема боюнча берилген тесттин 87 - 100 % туура белгилесе – эн жакшы; 74 – 86% жакшы туура белгилесе; 61-73% туура белгилесе - канааттандыраарлык; 60 пайыздан төмөн белгилесе – канааттандыраарлык эмес деп табылат.

ТЕМА БОЮНЧА ПРЕЗЕНТАЦИЯЛАРДЫ БААЛООНУН КРИТЕРИЙЛЕРИ

1. Теманын актуалдуулугу
2. Маалыматтын ырааттуулугу жана тактыгы
3. Слайддардын оригиналдуулугу
4. Схема, таблицалардын туура жана так жайланишшуусу (статистикалык тактык)
5. Студенттер учун жеткиликтүүлүгү жана материалдын пайдалуулугу
6. Жаңычылдыкты (новизна) так көрсөтүү
7. Келечек муундар учун маалыматтын пайдалуулугу

№ 2-таблица.

Студенттердин билимин баалоо критерийи

Студенттердин билимин баалоо 100 баллдык система менен жүргүзүлүп, төмөнкү эрежеге ылайык коюлат:

Рейтинг (балл)	Тамгалык система боюнча баа	GPA боюнча баалоонун цифразык эквиваленти	Традициялык система боюнча баа
87 – 100	A	4,0	Эң жакшы
80 – 86	B	3,33	Жакшы
74 – 79	C	3,0	
68 – 73	D	2,33	Канааттандыраарлык
61 – 67	E	2,0	
31 -60	FX	0	Канааттандыраарлык
0 - 30	F	0	эмес

Билимди баалоодо объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принциптери колдонулуп, студенттин билиминин сапаты бардык тараптан анализделип, модулдук-рейтингдик системанын жобосуна ылайык коюлат.

КРнын БЖИ Министрлигинин аракеттеги нормативдик акттарынын жана сунушталарынын негизинде табигый багыттагы дисциплиналарда **5 баллдык система** менен төмөнкүдөй критерийлер менен коюлат:

- "Эң жакшы" деген баа окуу-программалык материалдарды ар тараптан, системалык жана терен өздөштүргендүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди эркин чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарған, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп берүүдө жана колдонууда чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн көрсөтө алган, дисциплина боюнча уюштурулган конкурстарга жана олимпиадаларга активдүү катышып, дисциплинанын негизги түшүнүктөрүнүн өз ара байланышын терен түшүнө алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ықмаларын жана көндүмдерүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон балы **87 баллдан** кем болбогон студентке коюлат.

- "Жакшы" деген баа окуу-программалык материалдарды системалык түрдө өздөштүргендүгүн көрсөтө алган, программада каралган теориялык жана практикалык маселелерди чыгара алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттардан пайдаланып өз алдынча иштерди аткарған, кошумча адабияттар менен таанышып чыккан, окуу-программалык материалдарды түшүндүрүп бере алган, окуп-үйрөнгөн билимдерин, ықмаларын жана көндүмдерүн келечектеги кесибинде колдоно ала турган жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон балы **74 баллдан 86 баллга** чейин болгон студентке коюлат.

- "Канааттандыраарлык" деген баа окуу-программалык материалдарды өздөштүргендүгүн көрсөтө алган, программада каралган маселелерди каталыктарга

жол берүү менен чыгарган, бирок окутуучу тарабынан жолдомо берилсе, маселени чыгарып кете алган, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыккан, өз алдынча иштерди толук эмес өлчөмдө иштеп чыккан, окуу-программалык материалдарды каталыктары менен түшүндүрө алган, бирок келечектеги кесибинде колдонулуучу зарыл болгон материалдарды окуп-үйрөнгөн жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **61** балдан **73** балга чейин болгон студентке коюлат.

- "Канааттандыраарлык эмес" деген баа окуу-программалык негизги материалдар боюнча өздөштургөн билиминде каталыктары бар, программада караплан маселелерди чыгарууда принципиалдуу каталарды кетирген, жумушчу программада сунушталган негизги адабияттар менен таанышып чыкпаган, программада көрсөтүлгөн базалык материалдарды өздөштурбөгөн, келечектеги кесибинде колдонулуучу ықмаларга жана көндүмдөргө ээ болбогон жана рейтингдик-модулдук система боюнча топтогон баллы **61** балдан кем болгон студентке коюлат.

Сынактарда баа коюу объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принцибинин негизинде, билимди бекемдөө жана субъективдүү факторлорду жоюу максатында жүргүзүлөт.

№3-таблица. Кыргызстан 5-баллдык баалоо системаны колдонуп келүүде:

Баасы	Баяндалышы	Эскертуу
5	Эң жакшы (Отлично)	Мыкты
4	Жакшы (Хорошо)	Жакшы баа
3	Канааттандырлых (Удовлетворительно)	Нормалдуу жыйынтык
2	Канааттандырлых эмес (Неудовлетворительно)	Канааттандырлых эмес баа
1	Эң начар (Посредственно)	Кээде гана колдонулат

GPA боюнча баалоо

Студенттердин жетишүүсүнүн жыйынтыгын аныктоо үчүн GPA (Grade Point Average, орточо балл) түшүнүгү киргизилген. Анын максималдык мааниси 4,0 баллды түзөт.

Орточо балл ар бир семестрдик аягында төмөнкү формула менен чыгарылат:

$$GPA = \frac{\sum_{1}^n (\text{кредит} \times \text{балл})}{\sum_{1}^n \text{кредит}}$$

мында n – семестрдеги дисциплиналардын саны.

Салыштыруу ирээтинде:

№4-таблица. Ар түрдүү баалоо система колдонулган өлкөлөр

№	Мамлекеттин аталышы	Баалоо системасы
1	Россия	5 баллдык
1	Франция	20 баллдык
2	Англия	6 баллдык
3	Польша	6 баллдык
4	Молдова	12 баллдык
5	Украина	12 баллдык
6	Белоруссия	10 баллдык
7	Латвия	10 баллдык
8	США	100 баллдык

Студенттердин активдүүлүгүн жогорулатуу максатында “сыйлык балл” катары төмөндөгү таблица боюнча берилет.

№5- табл.

№	Иш чара	Катышканда ыгы үчүн балл (балл)	Женүүчүлөргө (балл)
1	Олимпиадага катышшуу (колледждик денгээлде)	2	5

2	Олимпиадага катышуу окуу-жайлар ортосунда)	3	6
3	Олимпиадага катышуу (аймактык денгээлде)	5	10
4	Спорттук мелдештерге катышуу	3	5
5	Проектлерге катышуу	3	5
6	Түрдүү конкурстарга катышуу	2	3
7	Илимий конференцияларга катышуу	2	5
8	Коомдук иштерге катышуу	2	

Билимди баалоодо объективдүүлүк жана акыйкаттуулук принциптери колдонулуп, студенттин билиминин сапаты ар тараптуу анализденип, модулдук системанын жобосуна ылайык коюлат.

Жыйынтыктап айтканда, «5» деген баа - студент:

- 1) тема боюнча өз оюн толук жана негиздүү жооп берсе;
- 2) өз ойорун негиздей алат, практикада колдонууну билип, мисалдарды көлтириңе;
- 3) материалды ырааттуу жана туура, тарыхый жана хронологиялык ырааттуулукта билсө;

«4» деген баа - студент:

- 1) Берилген суроого толук камдуу жооп бере албаса;
- 2) Өз оюн айта алса жана түрмушта колдоно алса;
- 3) Теманын материалын билет бирок, ырааттуулукту сактай албаса;
- 4) Жалпы теманы баяндоодо машымматтык жана цифралык 1-2 каттаа көтүрсө коюлат.

«3» деген баа - студент: билимин жана түшүнүгүн айтып бере алса коюлат, ошондой эле

- 1) берилген материалдагы түшүнүктөрдү жана эрежелерди толук эмес жана катаачылык менен айтып берсе;
- 2) тема боюнча өз пикирин түшүндүрүп жана ынанымдуу негиздеп, өз алдынча мисалдарды көлтириүүнү билбесе;
- 3) тапшырманы толук эмес, ырааттуулукту сактабай жана каттаа көтүрсө коюлат.

«2» деген баа – студент тиешелүү тапшырманын жообун билбесе, аныктамаларды жана эрежелерди так айта албаса коюлат.

Студенттердин жаңы темага даярдыгын жана өздөштүрүүсүн контролдоо үчүн ар бир семинардык (практикалык) сабактын башында муталим өтүлгөн тема боюнча жекече жән фронталдык оозеки сурамжылоо.

Рефератты баалоо критерийлери

Рефератты баалоо критерийлери түзүүде рефератка коюлуучу таланттарды колдонобуз.

Реферет менен байланышкан студенттин ишмердүүлүгүн б белүмгө белүп алабыз. Ар бир белүмдү томондогүйдөй 5 критерий менен 1 балдан баалайбыз. Натыйжада максималдык балл 30 балл болот.

Теманын актуалдуулугу, маселенин коюлушу, иш план

1)	Теманын актуалдуулугунун негизделиши	4)	Алынган жыйынтыктын жаңылығы	
2)	Тема боюнча мурда аткарылган иштердин анализи	5)	Иш планынын рефераттын темасына туура келиши	
3)	Маселенин коюлушу		1-белүм боюнча балл:	5

Изилдеөнүүн максаттары, методдору жана маселелери

1) Изилдеөнүүн максаттынын коюлушу	4)	Маселелерди чечүүдө кандай татаал жагдайлар каралган?	
2) Изилдеөнүүн кандай маселелер коюлган?	5)	Кандай инструменттер (Прикл. программ, пакети) колдонулган?	
3) Изилдеөнүүн усулдардын тандальшы		2-белум боюнча балл:	5

Мазмуну, структурасы, тиркемелер

1) Ишти баяндоонун сапаты жана сабаттуулугу (орфографиялык, пунктуациялык, стилистикалык)	4)	Материалды баяндоонун удаалаштыгы	
2) Теманын мазмун менен дал келиши	5)	Корутунду (теорема, лемма, натыйжа)	
3) Тиркемелер (таблицалар, диаграммалар, графиктер, суреттер, схемалар		3-белум боюнча балл:	5

Алынган жыйынтыктар жана алардын колдонулушу

1) Алынганжыйынтыктардын тизмеги	4)	Жыйынтыктарды жалпылоо дөнгээли	
2) Жыйынтыкты мунездөөчү мисалдын болушу	5)	Жыйынтыктардын практикада колдонулушу	
3) Алынган жыйынтыктардын далили		4-белум боюнча балл:	5

Дизайн, көлөм, адабият

1) Иштин жасалғаланган дөнгээлине (дизайн) берилген баа	4)	Акыркы 5 жылдагы адабияттарды колдонуу	
2) Текстте адабияттарга жасалған шилтемелердин болушу	5)	Иштин көлемүнө коюлган таланттардын аткарылышы	
3) Адабияттардын ГОСТ боюнча жазылышы		5-белум боюнча балл:	5

Рефератты коргоо

1) Ишти баяндоо дөнгээли, сүйлөө речи, компетенттүүлүгү	4)	Тема боюнча билиминин толуктугу жана терендиги	
2) Презентация, проектор, көргөзмө куралдардын болушу	5)	Кошумча суроолорго туура жооптордун берилүүлиши	
3) Иште алынган өзүнүн жыйынтыгын баяндай билүүлиши		6-белум боюнча балл:	5
Жалпы балл:			30

Берилүүчү материалдар	Докладды баалоо критерийн	Баалоо балл
Докладтын сапаты	-түшүнүктүү жана жакшы таасир калтырат, иллюстративдик материал менен коштолгон, -так ырааттуу жазылган.	6

Демонстрациялык материалдарды колдонуусу.	- автор демонстрациялык-материалдарды берген жана маалыматтар менен толук тааныш.	6
Суроолорго жооп берүүсүнүн сапаты	-суроолорго толук жана туура жооп берет	6
Корутундуунун сапаты	-Материалды толук камтыйт.	6
Дизайны, колдонулган булактар	-Талап кылышкан форматта жасалгалаан, адабияттар туура тизмелинген, иштин коломуно коблган олчомдо жазылган -Талаптар жарым жартылай аткарылган. Адабияттарды тизмелеөдөгү катачылыктар	6
Жыйынтык баа / балл		30 балл

Баалоо шкаласы

- 26-30 балл – «эн жакшы» (0,9 -0,8)
- 22-25 балл – «жакшы» (0,7-0,6)
- 18-21 балл – «канааттандырлых» (0,5 -0,3)
- 18 баллдан аз – "канааттандырлых эмес" (0,2- 0)

Критерийлер	Дискуссияны баалоо	Баалоо / балл
Коюлган маселени түшүнүүсү	Жарыяланган теманын алкагында талкууну жүргүзүү; маселенин маңызын көрө билүү, түшүнүү. Маселенин маңызын башкacha чечмелөө менен улам темадан четтөө же темага толук кире албашы. Сунуш кылышкан проблеманын алкагында талкуу жүргүзүүгө мүмкүн болбогондуктан талкуу темасын атайылап алмаштыруу. Темадан темага секириүү, маселенин маңызын эч кандай түшүнбөгөндүк.	3 2 1 0
Эз позициясы няа калуу учун далилдей алуу	Аргументтерди жана контрагументтерди так жана анык формулировкалоо, фактыларды субъективдүү пикирлерден ажыратса билүү, тараантардын позициясын ырастаган мисалдарды колдонуу. Кээ бир аргументтерди же контрагументтерди көлтириүүде логикалык каталарга жол берилгөн же логикалык жүйөөлөргө караганда субъективдүү аргументтер басымдуулук кылган же тараантын позициясын ырастаган мисалдар колдонулган эмес. Логиканын мыйзамдарын бузуу, фактыларды субъективдүү ой-пикирлерден ажыратса албоо менен байланышкан аргументтерди жана каршы аргументтерди көлтириүүде каталар. Талкууланып жаткан проблемага аргументтердин жана контрагументтердин дал келбестиги, аргументтер менен контрагументтердин ортосунда себеп-натыйжа байланыштарынын жоктугу, тараантардын позициясын коргоодо субъективдүү гана аргументтердин басымдуулук кылышы. Талаш предмети далилдеонун ордуна кайра ырастоо же иш жүзүндөгү далилдердин жоктугу.	3 2 2 1 0

Логикага ылайыкташ усу	Аргументтердин маселеге же тезиске шайкештиги, айтылган аргументтерге карши аргументтердин дал келүүсү.	3
	Аргументтердин коюлган тезиске шайкештиги, айтылган аргументтерге карши аргументтердин көбүнүн дал келиши.	2
	Алдыга коюлган тезиске аргументтердин көбүнүн дал келбекендиги, айтылган аргументтерге карши пикирлердин көбүнүн дал келбекендиги.	1
	Маселедиги аргументтердин жана контрагументтердин ортосунда такыр байланыштын жоктуту	0
Оппонент ке карата конкреттүү лүк	Толеранттуулук, башка көз караштарды урматтоо, жеке жактарга басым жасоо же тануулоонун жактугу, араздашууну жана кастыкты козуткан стереотиптерди баш тартуу.	4
	Толеранттуулук, башка көз караштарды сыйлоо, жеке жактарга басмырлоонун же тануулоонун жактугу, бирок оппоненттердин сөзүн үзүү, карышлашынын оюн аягына чейин уга албагандык.	3
	Кээ бир оппоненттерге болгон жеке бир жактуулуктун көрүнүшү, оппоненттин пикирин аягына чейин уга албоо.	2
	Талкуунун башка катышуучуларынын пикирлерине сабырдуулуктун жоктугу, оппоненттердин сөзүн бөлүү.	1
	Талкуунун башка катышуучуларынын пикирине түздөн-түз көнүл бурбоо, оппоненттерге чабуул кылуу, талкууга тоскоолдук кылуу, нааразычылык талкуулар.	0
	Баары	30 балл

Дискуссияны баалоо шкаласы

- 26-30 балл – «эн жакшы» (0,9 -0,8)
- 22-25 балл – «жакшы» (0,7-0,6)
- 18-21 балл – «канааттандырлых» (0,5 -0,3)
- 18 балидан аз - "канааттандырлых эмес" (0,2- 0
-

Эссеңи баалоонун критерийлери	баасы
1) Тесизтин кириш сөзү так формулировкаланган, дил баяндын темасына туура келген, тапшырма окуруманды кызыктыруу үчүн аткарылган;	“Эн жакшы”
2) текст кириш сөзгө, негизги белүккө жана корутундуга так белүнүшү;	-
3) негизги болукте алдыга коюлган маселе логикалык, ырааттуу жана толук далилденген;	0,9 -0,8 балл
4) корутундуда негизги белүктүн мазмунунан логикалык жактан келип чыккан корутундулар камтылган;	
5) ар кандай байланыш каражаттарын туура (ылайыктуу жана жетиштүү) колдонуу;	
6) өз оюн билдириүү үчүн жөнөкөйлөштүрүлгөн жана примитивдүү тилди колдонбойт;	
7) маселенин толук түшүнүгүн көрсөтөт.	
Тапшырма боюнча бардык таланттар аткарылды.	

<p>1) Тезистин кириш сезү так формулировкаланган, дил баяндын темасына туура келген, белгилүү бир деңгээлде окурманды кызыктырган талшырма аткарылган;</p> <p>2) негизги болуктө алдыга коюлган маселе логикалык жактан ырааттуу, бирок толук эмес;</p> <p>3) корутундуда негизги болуктун мазмунунан логикалык жактан келип чыккан корутундулар камтылган;</p> <p>4) ар кандай байланыш каражаттары туура пайдаланылган;</p> <p>5) студент ез оюн билдириүү үчүн жөнөкөйлөштүрүлгөн жана примитивдүү тилди колдонбойт.</p>	<p>"Жакшы" 0,7 -0,6 балл</p>
<p>1) кириш тезис иссертация будемүк формулировкаланган же эссеин темасына толук дал келбейт;</p> <p>2) негизги болуктө алдыга коюлган тезис логикалык жактан (ынанырларлык) жана ырааттуу түрдө далилденбegen;</p> <p>3) корутундулар негизги болуктун мазмунуна толук ылайык келбейт;</p> <p>4) байланыш каражаттарынын жетишсиз же тескерисинче ашыкча пайдаланылышы;</p> <p>5) бүтүндөй иштин тили студенттин ишинин деңгээлине туура келбейт.</p>	<p>"Канааттандырларлык" - 0,5-0,3 балл</p>
<p>1) кириш сезде дтезис жок же эссеин темасына дал келбесе;</p> <p>2) негизги болуктө теманын логикалык ырааттуу ачылышы жок;</p> <p>3) негизги болуктен корутундулар чыкпаса;</p> <p>4) байланыш каражаттары көрсөтүүнүн ырааттуулугун камсыз кылбаса;</p> <p>5) текстти кириш сезге, негизги болукке жана корутундуга бөлүү жок;</p>	<p>Канаатта ндырларлык эмес - 0,2-0 балл</p>

Кейгөйлүү окутуу усуулун колдонуу менен баалоо критерийлери:

5 «Эң жакшы» - сунушталган жагдайга ар тараптуу баа берүү, теориялык материалды билүү, дисциплиналар аралык байланыштарды эске алуу, аракеттердин тактикасын туура тандоо; практикалык манипуляцияларды ырааттуу, ишенимдүү ишке ашируу;

4 "жакшы" - сунушталган кырдаалга ар тараптуу баа берүү, теориялык суроолорго жооп берүүдөгү анча-мынча кыйынчылыктар, дисциплиналар аралык байланыштардын толук ачылбагандыгы; аракет тактикасын туура тандоо; мугалимдин кошумча комментарийлери менен теориялык суроолордун негиздемеси; практикалык манипуляцияларды ырааттуу, ишенимдүү ишке ашируу;

3 "канааттандырларлык" - сунушталган кырдаалга комплекстүү баа берүүдөгү кыйынчылыктар; мугалимден жетектоочу суроолорду талап кылган толук эмес жооп; кырдаалга ылайык иш-аракет тактикасын тандоо мугалимдин жетектоочу суроолору, манипуляцияларды туура ырааттуу, бирок анык эмес аткаруу менен мумкун болот;

2 "канааттандырларлык эмес" - кырдаалды туура эмес баалоо; туура эмес тандалган аракет усулу.

Кроссвордду баалоо критерийлери

«5» - «Эң жакшы» - кроссворддо колдонулган сездердүн саны 10дои кем эмес; - фактылардын маалыматтык тактыгы жана ишенимдүүлүгү; бардык аныктамалар жана формулировкалар бир типте болууга тийиш; орфографиянын тууралыгы; конструкциянын тактыгы; -кроссвордтун ачкычтары тиркелет.

«4» - «жакшы» - кроссворддо колдонулган сездердүн саны 8-9; фактылардын маалыматтык - тактыгы жана ишенимдүүлүгү; милдеттер бирдей эмес; орфографиянын тууралыгы; конструкциянын тактыгы; кроссвордтун ачкычтары тиркелет.

«3» - «канааттандыраарлык» - кроссворддо колдонулган сездердүн саны 7-8; фактылардын маалыматтык тактыгы жана ишенимдүүлүгү; милдеттер бирдей эмес; орфографиянын тууралыгы; дизайндағы тактар; кроссворддун ачкычтары тиркелет.

«2» - «канааттандыраарлык эмес» - кроссворддо коллонулган сездердүн саны 4-5;

фактылардын маалыматтык тектүрүштөрдүн жоктугы; милдеттер бирдей эмес; орфографиянын тууралыгынын жоктугы; дизайндағы тектар; кроссворддун ачкычтары так болбосо.

Баллдарды топтоо жолу менен баалоо системасы

Баалоо этаптары	1-модуль	2-модуль	Жыйынтыктоочу текшерүү	Колдоо баллы (кошумча балл)	Жалпы балл
Баллдар	30	30	30	10	100
Босого балл	15	16	18		

СӨАИни тапшырууда реалдуу баалоо критерийлери:

- тапшырманын мазмунуна ылайык жооптун тууралыгы (жоопто каталардын саны жана мүнөзү эске алынат);
- жооптун толуктугу жана мазмундуулугу (үйрөнген фактылардын, түшүнүктөрдүн жана башкалардын саны эске алынат);
- жоопту түшүнүктүү айтуусу (берилиген материалды түшүнүүсү эске алынат);
- материалды берүү логикасы (бир бүтүн, ырааттуу кура билүү окуя, билгичтик менен аттайын терминологияны колдонуу);
- коюлган маселени чечүүде колдонулган ыкмалар жана алардын рационалдуулугу (прогрессивдүү жана эффективдүү жолдорду колдонуу жөндемдүүлүгү эске алынат);
- көрсөтмө куралдарды жана техникалык каражаттарды өз убагында жана натыйжалуу колдонуусу (так колдонуу жана оозеки жооп менен көрсөтүү тажрыйбасы);
- тапшырманы аткарууга белүнгөн убакытты сарамжалдуу пайдалануу (убагында оозеки жооп берүү).

№6-табл.

№	СӨАИни тапшыруу формасы	Максималдуу балл	Балл топтоо механизми
1	Реферат, Доклад	1	Максималдуу баллды студент: теманы системалуу жана терең ездештүргендүгүн көрсөтө алса, силлабуста сунушталган адабияттардан пайдаланса, материалды так, туура чыгармачылык менен түшүндүрүп берсе, статистикалык так маалыматты колдонсо, сүйлөө жөндемдүүлүгү жорору болсо ала алат.
2	Схема, таблица	2	
3	СД дискке жаздыруу	3	
4	Слайддардын негизинде оозеки коргоп берүү	4	
5	Жаңычылдык, заманбап технологияларды пайдалануу менен долбоордук негиздеги актуалдуу теманы алып чыгуу	5	

080110 Экономика жана бухгалтердик эсеп

адистиктеринин күндөзгү окуу болумунун студенттери үчүн
1С:Бухгалтерия дисциплинасынын алкагында:

СТУДЕНТИН ӨЗ АЛДЫНЧА ИШИН АТКАРУУНУН ФОРМАСЫ

- СӨАИни уюштуруунун максаттары: Студент жетишбей калган жана кошумча окуу программаларын кайталоо менен билүүнин бекемдейт жана лабораториялык иштерин аткарат;
- СӨАИни пландаштыруу, уюштуруу, текшерүү жана баалоо: Жумушчу программада аткарылуучу иштер көрсөтүлгөн жуманын шаршемби күнү 208 лабораториялык каанада уюштурулат жана текшерүү менен жобого ылайык бааланат;
- Дисциплина "1С:Бухгалтерия"
- СӨАИнин формаларынын тизмеси:Лабораториялык иш жана реферат
- Дисциплинанын технологиялык картасы. ОшМУда дисциплинаны өздөштүрүүде жалпы 100 упай (балл) берилип, алар учурдук жана аралык (чектүк) текшерүү учун 60 упай, жыйынтык текшерүү учун 40 упай берилет, ал эми 1С:Бухгалтерия дисциплинасынан СӨАИ 5 упай (балл)
- Дисциплина боюнча упайларды топтоонун картасы: Упайларды топтоонун картасы дисциплинанын технологиялык картасынын негизинде түзүлөт.
- Окутуучу тарабынан берилген тапшырмаларды студент аткарып аны өзүнүн лабораториялык ишине кагаз вариантын ал эми программада болсо базасын сактоого тийиш.
- СӨАИ аткаруусу уч формада жүргүзүлөт-лабораториялык иш,ооз эки жана доклад формаада кабыл алынат,
  - лабораториялык иш компьютердеги программанын негизинеде базада аткарылып канчалык деңгээлде туура туура эмстеги текшерилет;
  - ооз эки суроо окутуучу тарабынан берилip, сууроону канчалык деңгээлде жооп бергендиги эске алынат;
  - доклад жазуунун таланттары эске алынат;теманын актуалдуулугу, маселенин коюлушу жана анын планы,негизделиши min 20 барактан 14 Times New Roman жазылуусу керек;

4. 1С:Бухгалтерия дисциплинасынан СӨАИ үчүн баалоо карааматы

№	СӨАИтеринин тематикасы	Тапшырмалар			Балл	Саят
1	1С:Бухгалтерия программасында база түзүү жана реквизиттер менен иштөө		ЖЧК "НУР БИЛИМ БУЛАГЫ + Нооруз" деп база ачуу жана анын ревизиттерин корсөтүү		0,10	2с
	Ишканадагы болумдердү түзүү		ЖЧК "НУР БИЛИМ БУЛАГЫ"			
2	Кыргызстандын түштүк аймагындагы ишканалардагы 1С:Бухгалтерия программынын колдонушу	Доклад жазуу	Беш барак	0,5	2	2с
			Беш барактан ашык мисалы менен болсо	0,5		
3	Студент өзүн кызматкер катары ездүк маалыматын жүктөө Ишкананын эсептик саясатын түзүү		Хамитжанов Нурболот Эмилбекович		0,10	2с
			ЖЧК "НУР БИЛИМ БУЛАГЫ"			
4	Ишкананын кассасына беш кириши ордерин каттоо		Мисалы:Сатып алуучу ЖЧК "НУР"дан 2300 сом кассага кириштедди		0,10	2с
5			Мисалы:Хамитжанов Нурболот Эмилбековичге Бишкек шаарына барып, окуу		0,10	2с

	Ишкананын кассасынан беш чыгыш кассалык ордерди каттоо. Касса китеби	курсунан оттүү учун иш сапарына 10 000 сом толенуп берилди Бир айлык касса китебин "-" кылбай иштеп анын печатка чыгаруу керек		
6	Аванс отчетуна үч мисал программада иштөө	Мисалы: Ишкананын кызматкерине чарбалык материалдар үчүн 3500 сом аванс берилди	0,10	2с
7	Акча каражаттыны кыймылы	Акча каражаттыны кыймылы деген темада слайд түзүү MIN 10 дон кем болбосо, дискке же кагаз формасында кабыл алуу	0,10	2с
8	Акча бирдиктерин жана алардын кодун жазып аны жаттоо	M:417KGS 978 EUR 643, RUB 840USD 398 KZT ж.б	0,10	2с
9	Банктагы акча каражаттары Конвертацияга мисал иштөө	Кириш жана чыгыш төлөө тапшырмаларына он мисал келтирип аны программада иштөө Кассага 1000 \$ курс 84,90 менен каттоо жана акча каражаттынын кыймылын корсетүү	0,10	2с
10	ТМК үч папка түзүү менен ар бир папкага 10дон кем эмес ТМК сактоо керек ТМК сатып алуу (счет фактуранын негизинде)	М:- Курулуш материалдар - Техникалык каражаттар - Дары дармектер - Ўй тиричилик каражаттары - Азық түлүк ж.б ЖЧК "Нур Билим Булагы"нан -ун 30кг*38сомдон -буудай талканы 15*18 сомдон -макарон түрлөрү 40кг *56 сомдон -кум шекер 44кг*67сомдон -кара чай 3пачка *240сомдон -түз 2пачка *19сомдон -геркулес блачка *60сомдон -бал 2кг *360сомдон -томат 3лт*120сомдон -какао 2пач *200 сомдон -ачыткы 2пачка*45сомдон Сатып алган товарлардын баасын кассадан төлөп бериниз	1	2с
11	ТМК жана кызмат керсетүү	Жогорудагы товарлардын сатып алууда жеткерип берүү акысы учун кассадан 200сомду толонуз	0,10	2с
	I модулдун жыйынтыгы:		3,9	22с
12	ТМК кайтаруунун зеебин автоматаштыру	ЖЧК "Нур Билим Булагынан" сатып алынган товарлардын ичинен 1пачка акчткы жана томаттын колдонуу мөнөттү оттүп кеткендиктен кампага кайтаруу керек жана кассага толенгон сумманы алуу менен документтерди чыгарып кол тамга койунуз	0,10	2с
13	Сатуучулар жана сатып алуучулар менен акт сверка жургүзүү	Эки контрагент менен өз ара акт сверка жургүзүп, аларды кагазга чыгарып тийиштүү жерге кол койдуруп, документтердин катарына кошуунуз	0,5	2с
14	Негизги каражаттардын зеебин жургүргүзүү	Ишканага Samsung эки даана компьютер б-жылдык мөнөт менен сатып алынды ЖЧК "Техно Мир" фирмасынан, сатып алынган негизги каражаттын суммасы банктык эсептик счеттон РСК №1445678000112344 толенуп берилди жана аны эсепке алды	0,10	2с

15	МЭА эсии жүргүзүү	Компания ушул ай үчүн Лицензияны 20000сомго сатып алды, анын эсебин жүргүзүп, кассадан төлөнүп берилди. ЖЧК "Лицензия ЮК" ИНН00101199811090 Ош шаары У.Салиева кочесундө жайгашкан, колдонуу мөөнөтү 24 айды түзөт.	0,5	2с
16	Эмгек акы эсептөө	Ишканага ушул айда Карыбеков Н 20000 сом кассир кызматына, Базарбай уулу Аскар 22000 сом менен бухгалтер кызматына жумушка кирди толук бир ай үчүн эмгек акыны иштеп, ар бир кыймылды печатка айдал документтештириңиз	0,20	2с
17	Отчеттор жана анын түрлөрү	Жогорудагы ар бир кыймылды текшерин аナン финансыйлык отчеттүүлүгүн жүргүзүнүз	0,10	2с
18	Комплекттүү тапшырма иштөө	<p>Ош шаарынын салык жана статистика башкармалыгына ИНН 01003202112455 каттоо номери менен Ош шаарынын Салиева 25/4 дарегине чакан соода ишин жүргүзүү үчүн ЖИ Абдилаидил уулу С 01.01.2022-жылы катталды. Банктык эсептик счету Кыргызстан банк №102332001125524541. Ишкананыз үчүн эсептик саясатты түзүп, төмөнку операцияларды базага жүктөнүз.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ишканы катталган күнү кассада 1 240 000 сом акчасы бар 2. Сатып алуучулардан кассага 52000 сом накталай келип түштү 3. ЖЧК "БЕЛЕК" компаниясынан төмөнкү товарларды сатып алды <ul style="list-style-type: none"> • Пена мантажная 100 иш 130 сомдон • Герметик акриловый 50шт 480 сомдон 4. Сатып алынган товарлардын суммасы кассадан накталай төлөп берилди 5. Эртеси күнү ЖИ Түргунбаева Эльнура баардык товарларды накталай сатып алды: <ul style="list-style-type: none"> • Пена мантажная 100 иш 150 сомдон • Герметик акриловый 50шт 510 сомдон 6. Сатып алынган товарлардын суммасы кассага келип түштү 7. Ошол зле күнү кассадан электр энергиясы үчүн 850 сом төлөндү 8. Банктагы эсептик счеттон кассага 25000 сом келип түштү 9. ЖЧК "МАСТЕР" компаниясы ишканы үчүн мөөр (печать) жасап берди кызматы үчүн 800 сом кассадан төлөндү 	1	4с
19	Ишкананын автоматаштыруу балансын	КР Юстиция министрилгиги тарабынан 01.01.2022-жылы ЖЧК "Курулуш Ош" ИНН 00103202112220 Ош шаары Масалиев 54/85	1,5	4с

	<p>көчөсүндө катталды. Ишканан курулуш материалдарын алып сатуу менен кызмат көрсөтөт.</p> <p>1. Төмөнкү белүмдер бар:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Кампа -Сатуу белүмү -Магазин <p>2.Кассадан аванс катары ЖЧК "Мир строй компаниясына" 452000 сом эсептeliнди</p> <p>3.Ишкананын Азия банктагы №124522102001245874 счетуна сатып алуучу ЖИ Райымжанова Эльгизадан 117 000 сом келип түштү</p> <p>4.Сатып алуучулардан кассага 5500 доллар келип түштү конвертация жасагыла, бул күнү доллардын курсу 84,90 түзген</p> <p>5 ЖЧК "ЛИЦЕНЗИЯ ОШ" компаниясынан 2жылга б.а 24 айга 12000 сомго ишканан үчүн лицензия сатып алды</p> <p>6.Сатып алынган лицензиянын суммасын банктык эсептик счеттон чегерилиді, толеөнүн коду 31132000 (код платежа) ал эми банктын кызматы үчүн 80 сом эсептиле</p> <p>7 ЖЧК "Курулуш Ош" компаниясы ЖЧК "Ихласстан" темөнкү товарларды сатып алды</p> <ul style="list-style-type: none"> - ДВП 40шт даанасы 2600 сомдон -Шифер 50 шт даанасы 520 сомдон -ДСП 30шт даанасы 650 сомдон -Глина 100кг 39 сомдон -Арматура 40шт даанасы 6700 сомдон -Балка 50шт даанасы 320 сомдон -ФБС блок 50 шт даанасы 67 сомдон <p>8.Сатып алынган курулуш материалдарынын баардык суммасы банктык эсептик счеттон чегерилип берилди</p> <p>9.Ошол зле күнү 4 даана шифер жараксыз болуп жеткерүүчүлөргө кайтарылды</p> <p>10.Ал эми суммасы кассаги кириштелди</p> <p>11.Сизден ишкананын жетекчиси акт сверка взаиморасчетов сурап жатат отчет бериниз</p> <p>12.Январь айына эмгек акы эсептениз</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бакир кызы Динара директор 23500 сом -Абдурасул кызы Айжан сатуучу 24400 сом <p>13.Ишкананын финанссылык отчеттуулугун көрсөтүнүз</p>	
--	---	--

Студенттердин өз алдынча иштери учун тапшырмазлар (СӨАИ) суроолор көтөт.

6. Окуу - таанышуу жана ондүрүштүк практикалардын отчетторун баалоонун критерийлери

Практикалык материалдарды коргоо учурунда студент отчетто жана ага тиркелген документтерде көлтирилген фактыларды талдап, укуктук документтерди түзө билүү, программада көрсөтүлгөн масслелерди багыттоо жөндөмүн көрсөтүүсү керек.

Практиканы баалоо критерийлери болуп темөнкүлөр саналат:

1. практика процессинде студенттин алдына коюлган негизги максаттарга жана мильтеттерге жетишүү;
2. кесиптик көндүмдердүн калыптануу дөнгөзли (коммуникациялык, долбоорчулук, уюштуруучулук, изилдөөчүлүк);
3. профессионалдык маанилүү инсандык сапиттардын корунушу;
4. практиканын бардык тапшырмаларынын сапаты жана толуктугу;
5. чыгармачылыктын көрүнүшүнүн дөнгөзли;
6. кесиптик талдоо жана рефлексия дөнгөзли;
7. отчеттук документациянын сапаты жана анын ез убагында берилиши.

Упай максималдык 100 баллдык система боюнча берилет б.а.:

87-100 - 5 деген баа;

74-86 - 4 деген баа;

61-73 - 3 деген баа;

60-ка чейин 2 деген баа.

Практика боюнча жыйынтыктоочу баа мекемеден практика жетекчисинин баасын, отчеттук документтер менен таанышкандан кийин топтун жетекчисинин баасын эске алуу менен чыгарылат. Практикалык баллдар теориялык үйренүү баллдарына барабар жана окуучулардын жалпы жетишкендиктерин чыгарууда эске алынат.

Жүйелүү себептер менен практикалык программаны бүтүрбей калган студенттер окуудан баштаптысында кайрадан практикага жиберилет. Жүйелүү себепсиз стажировкадан отпосө же терс баа алган учурда студенттер университеттин Уставында белгиленген тартипте академиялык карызы бар деп коллежден чыгарылат.

"Эн жакшы" деген баа темөнкү учурларда коюлат:

- студенттин алдына коюлган бардык негизги максаттарга жана мильтеттерге практика учурунда жетиши;
- студент практиканын планын жана бардык зарыл тапшырмаларды аткарса;
- окуучу тапшырмаларга чыгармачылык менен мамиле кылган;
- студент бул тапшырмалар үчүн толук отчеттук документтерди берген болсо, жок аларды ишке ашыруудагы пикирлер;
- уюмдан келген практика жетекчиси студенттин практикалык ишмердүүлүгүнө "абдан жакшы" деп баа берсе;
- студент практика күнделүгүн ез убагында тапшырса.

"Жакшы" деген баа берилет, эгерде:

- студент учурunda анын алдына коюлган бардык негизги максаттарга жана мильтеттерге жетишти практикалар;
- студент планды жана зарыл тапшырмаларды аткарған, бирок анча-мынча кемчиликтери бар жана аларды ишке ашырууда пикирлер;
- уюмдан келген практика жетекчиси студенттин практикалык ишмердүүлүгүнө "жакшы" деп баа берсе;

"канааттандырлых" деген баа коюлат, эгерде:

- студент учурунда анын алдына коюлган бардык негизги максаттарга жана мильтеттерге практика учурунда жетпеген болсо;
- студент планды жарым-жартылай аткарса;
- студент бардык көректүү тапшырмаларды аткарбаса (тапшырмалардын 70% боюнча отчет берилди) жана олуттуу кемчиликтер жана сын-пикирлер болсо;
- студент практикага ез убагында келбесе;
- уюмдагы практика жетекчиси студенттин практикалык ишмердүүлүгүнө "канааттандырлых" баа берсе;
- иш тартибин сактоо боюнча сын-пикирлери болсо;

"канааттандырлых змес" деген баа коюлат, эгерде:

- студент практика учурунда алдына койгон бардык максаттарына жана мильтегтерине жетпеген болсо;
- студент бардык зарыл болгон тапшырмаларды аткарбаган (тапшырмалардын 50% боюнча отчет берилген);
- студент практикага ез убагында келбесе;
- уюмдан келген практика жетекчиси студенттин практикалык ишмердүүлүгүнө "канааттандырлых змес" деген баа берсе;
- студент практика үчүн документтер менен күнделүктүү белгиленген убакта тапшырбаса.

Студент-практиканттын практикалык ишин (отчетин) баалоонуны критерийлери

№	Иштеги түрлөрү	Максим.балл
1	Календарь-тематикалык тапшырмаларды аткаруу	60
2	Практиканын отчетин жасалгалоо	10
3	Электрондук түрдө презентация жасоо жана комиссиянын алдында коргоп берүү	20
4	Кошумча суроолорго жооп берүү	10
	Жалпы:	100

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан оттүүде бүтүрүүчүнү баалоо критерийлери

1. Жалпы жоболор

- 1.1 Бүтүрүүчүнү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо негизги кесиптик билим берүү программасынын жыйынтыктоочу этабы болуп саналат.
- 1.2 Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын максаты бүтүрүүчүнүн кесиптик даярдыгынын деңгээлин орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык белгилөө болуп саналат.

1.3 Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация мамлекеттик экзаменди камтыйт.

2. Мамлекеттик экзаменге коюлуучу талаптар

2.1 Мамлекеттик экзамендер оозеки же жазуу түрүнде өткөрүлөт. Жүргүзүүнүн формасы окуу дирекциясынын жетекчисинин сунушу боюнча коллеждин педагогикалык көнеши тарабынан бекитилет.

2.2 Мамлекеттик экзамен дисциплиналар аралык мүнөзгө ээ жана жалпы кесиптик жана атайын компетенциялардын бир болугүн өнүктүрүүнү көзөмөлдөөгө, кесиптик маселелерди чечүүгө теориялык даярдыкты аныктоого мүмкүндүк берет.

2.3 Экзамен билеттери Мамлекеттик экзамен программасынын негизинде түзүлөт жана үчтөн кем змес суроону жана (же) тапшырманы камтыйт.

2.4 Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын жыйынтыгы "эн жакшы", "жакшы", "канааттандырлых" же "канааттандырлых змес" деп бааланат жана белгиленген тартипте сыйнак комиссияларынын жыйналыштарынын протоколдору түзүлгендөн кийин ошол эле күнү жарыланат.

2.5 Мамлекеттик экзамен комиссиясынын (МЭК) чечимдери жабык жыйналыштарда комиссиялардын мүчөлөрүнүн жөнөкөй көпчүлүк добушу менен кабыл алынат. Добуштардын саны бирдей болгон учурда терагалык кылуучунул добушу чечүүчү болуп саналат.

7. Мамлекеттик экзамендин жообун баалоо критерийлери.

Экзамендик билеттин бардык суроолоруна программалын талаптарына ылайык толук жана туура жооптор берилсе, жооптун мазмуну логикалык жана ырааттуу баяндалса; олуттуу фактылык каталар жок болсо; жооп кыргыз (орус) адабий тилинин нормаларына туура келсе «эн жакшы» деген баа коюлат. Ошондой эле, билет маселеси боюнча комиссиянын мүчөлөрүнүн тактоочу жана кошумча суроолоруна студент толук жана туура жооп берүүгө тийиш, ошондо гана «эн жакшы»

деген баа коюлат.

«Эң жакшы» деген баа студентке окуу планынын толук көлемүндө предмет боюнча билими болсо, дисциплинаны жетиштүү деңгээлде терен түшүнсө коюлат; ез алдынча, логикалык ырааттуулукта жана бардык суроолорго толук жооп берет, эн маанилүүсүн баса белгилеп, изилдеп жаткан материалды талдал, салыштырып, классификациялоо менен жалпылай алат, конкреттештирец жана системалаштыра алат, андагы негизги нерсени белүп көрсөтө алат: себеп-натыйжа байланыштарын түзэ алат, жоопторду ачык-айкын түзөт. Эң жакшы деген бааны алган студент, кырдаалдык суроолорго жооп берүүде озүнүн билиминин терендигин, ойчулдугун жана ар кандай кырдаалдардан чыгып кете ала тургандыгын көрсөтө алат. Эгерде, маселе турунда суроо берилсе, аны туура жана так аткара алат.

«Жакшы» деген баа студентке, эгерде ал дисциплина боюнча программанын дзорлик бардык көлемүндегү билимге ээ болсо (айрым, озгөчө татаал белүмдөрүн гана түшүнбесе), ез алдынча жана жарым-жартылай жетектеочу суроолор менен кырдаалдык суроолорго жооп берсе, ошол эле учурда жооптордо олуттуу каталарга жол берилбесе коюлат. Студентке «жакшы» деген баа жооптун мазмуну негизинен «эн жакшы» деген баага коюланган талаптарга жооп берип, бирок, тапшыруу логикасын сактоо менен экзамендик билеттин суроолоруна толук туура жооптор айтылса, фундаменталдуу мүнөзгө ээ болбогон майда каталарды камтыса коюлат. Башкача айтканда, экзамендик комиссиянын мучелерүүн тактоочу жана кошумча суроолоруна так жана толук жооп бербеген студентке «жакшы» деген баа коюлат.

Билимин толук корсетпеген, экзамендик билеттин суроолоруна жооп берүүде каттаа жана так эмстиктерге жол берген, жооп материалын логикалык жактан түзүүгө жана ез позициянын формулировкалоого жөндемсүздүгүн көрсөткөн студентке «канааттандырлык» деген баа коюлат. Ошол эле учурда, жок эле дегенде, суроолордун биринде каталар фундаменталдык мүнөздө болбошу керек.

Жыйынтыктап айтканда, эгерде ал дисциплина боюнча негизги билимге ээ болсо, ез алдынча жооп берүүде кыйынчылык болсо, маселе чыгарууда так эмес формулалар менен иштесе, жооп берүү процессинде суроолордун маңызы боюнча катта кетирсе, ага «канааттандырлык» деген баа коюлат;

Эгерде экзамендик билеттин жок дегенде бир суроосуна жооп бербесе, бардык суроолорго туура эмес, факттылык каталарды камтыган жоопторду берсе, экзамендик комиссиянын мучелерүүн кошумча жана тактоочу суроолорунун жарымынан көбүнө жооп бере албаса, студентке «канааттандырлык эмес» деген баа коюлат. Эгерде, студент ҭарабынан тандалыш алынган билеттин суроолоруна жооп берүүден баш тарткан бүтүрүүчүгө «канааттандырлык эмес» деген баа коюлат.

Түзүүчүлөр:

1. Ж.К.Райимбердиева – ФжБи ПЦКсынын окутуучусу, ФЮКтун сапат жана окуу сүлдүк кенешинин төрдөмүүсү;
2. Токторова Н. – БДКАЖЖКИ ПЦКсынын окутуучусу (СӨАИни иштеп чыгуу);
3. Стамбекова А. – БЭжС ПЦКсынын окутуучусу, (СӨАИни иштеп чыгуу);
4. Аскаралиев Ш. – ФжБи ПЦКсынын окутуучусу (практиканы баалоо критерийлери);
5. Сатылганова Н. – Укук таануу жана укук коргоо ишмердүүлүгү ПЦКсынын окутуучусу (мамлекеттик экзамандерди кабыл алуу боюнча баалоо критерийлери).